کد خبر: ۲۹۴۲۲۴
دوشنبه ۲۲ اسفند ۱۴۰۱ ۱۴:۴۳

فرهنگ و ورزش

خشونت و پرخاشگری در ورزشگاه‌های ایران

«خشونت و پرخاشگری در ورزشگاه‌های ایران» را مسعود اسدی‌نژاد جمالی در بهار ۱۳۹۹ برای پژوهشکدهٔ فرهنگ پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات نوشته است.

در فوتبال انگلیس که هواداران هولیگان و خشن آن در سراسر جهان معروف هستند، فاصلهٔ یک متری با زمین بازی دارند ولی هیچ‌کدام از تماشاگران حتی در حساس‌ترین صحنه‌های بازی از صندلی خود بلند نمی‌شود. موضوع خیلی ساده است. تمام صندلی‌های ورزشگاه شماره‌گذاری شده است و دوربین‌های زیادی نیز وجود دارند و درصورتی‌که تماشاگران تخلفی انجام دهد و خللی در روند بازی ایجاد کند، به‌صورت مادام‌العمر از حضور در ورزشگاه‌ها محروم و با جریمهٔ مالی سنگینی روبه‌رو می‌شود. همین نظارت و ابزار بازدارنده وقتی در فوتبال ایران وجود ندارد، باعث می‌شود تا در ورزشگاه‌های ایران شاهد آسیب‌رساندن فیزیکی، درگیری و توهین شدید در زمین بازی باشیم.

کمیتهٔ انضباطی فدراسیون فوتبال ایران و کمیتهٔ اخلاق و نهادهای ذی‌ربط در هرج‌ومرج این فصل کم مقصر نبوده‌اند. استفاده از جریمه و محرومیت، همیشه اهرمی مناسب برای تخلف و جلوگیزی از اتفاقات بوده است، ولی در فوتبال ایران بنا به‌دلایلی که معلوم نیست و شاید برای آرام‌کردن فرد معترض، از جریمهٔ تعلیقی استفاده می‌شود؛ جریمه‌ای که به‌نظرمی‌رسد تنها در فوتبال ایران شاهد آن بوده‌ایم. در تبریز، کاپیتان تیم ملّی سیلی می‌خورد و بازیکن دیگری برای حمایت از او به‌سمت هوادار یورش می‌برد، ولی جریمه‌ای درنظرگرفته نمی‌شود (خبرگزاری ایسنا، ۱۳۹۸)؛ یا سرمربی تیم سپاهان از نطفه‌های مشکوک و مشخص نبودن پدر برخی هواداران می‌گوید و محرومیتی در انتظارش نیست و در شهراورد این فصل عده‌ای از بازیکنان ابتدا محروم و بعد بخشیده می‌شوند.

شاید فقط فناوری بتواند خیلی از حواشی و درگیری‌های فوتبال ایران را کم کند که البته باتوجه‌به نبود امکانات لازم در بسیاری از ورزشگاه‌های ایران، این امر نیز فعلاً منتفی است. فناوری VAR یا خط دروازه در خیلی از موقعیت‌ها می‌تواند فشار را از روی داوران در لیگ ایران بردارد. فدراسیون فوتبال ایران و کمیتهٔ داوران می‌توانند برای تسهیل کار خودشان و کم‌شدن اشتباهات داوران، از این فناوری در لیگ ایران استفاده کنند تا سوژهٔ اکثر مربی‌های لیگ برتر ایران در نشست‌های خبری کم شود. علاوه‌براین فناوری VAR می‌تواند باعث برقرای عدالت بیشتر بین تیم‌ها نیز شود و باتوجه‌به فضای درگیری‌های زیاد بین مربی‌ها و بازیکنان، خرید این لوازم و اجرایی‌کردن آن از ملزومات فوتبال ایران است (همان).

درمجموع باید عوامل تأثیرگذار بر خشونت در مسابقات فوتبال را از چند جنبه بررسی کرد؛ بازیکنان و مربیان، هواداران و امکانات ورزشی. بازیکنان فوتبال وظیفهٔ فوتبال بازی کردن دارند و نباید دخالتی در قضاوت داور مسابقه داشته باشند. در بسیاری از موارد، حرکات تحریک‌کنندهٔ سرمربی نسبت به داور در کنار زمین مسابقه باعث شده تا هوادار کنترل خود را از دست دهد. در بسیاری از بازی‌های شهرستان‌ها و حتی در بازی‌هایی نظیر شهراورد، هوادار برای اینکه بتواند صندلی خود را رزرو کند، باید ساعت‌ها (۱۰ تا حتی ۱۵ ساعت) بدون هیچ امکانات در سرما و گرما منتظر بماند. همین امر خود شعلهٔ عصبانیت را در هوادار روشن می‌کند و با کوچک‌ترین اعتراضی در زمین بازی از طرف بازیکن و داور، سعی در خالی کردن خشم خود می‌کند. فدراسیون فوتبال و سازمان لیگ موظف‌اند امکانات حداقلی را برای تماشاگران در نحوهٔ بلیت‌فروشی، نظارت و سازمان‌دهی ایجاد کنند.

درنهایت می‌توان پیشنهادهای جامعه‌شناسان ورزشی، خبرنگاران و فعالان حوزهٔ فوتبال را در جدول زیر خلاصه کرد:

راهکارهای پیشنهادی

راهکارهای فرهنگی

راهکارهای فنی

تربیت و کنترل لیدرها

شماره‌گذاری صندلی‌ها و کنترل استفاده از بلیت مبتنی بر شمارهٔ صندلی

شاداب‌سازی محیط ورزشگاه‌ها

استقرار دوربین‌های مداربسته

همکاری با بخش فرهنگی باشگاه‌ها برای سرگرم‌سازی هواداران پیش از آغاز مسابقه

استفاده از تکنولوژی VAR برای کاهش خطاهای داوری

تصمیم‌گیری درست در مواقع بحرانی و عدم‌تحریک هواداران با تصمیم‌های نادرست

شناسایی افراد دارای سابقهٔ رفتار پرخاشگرانه در ورزشگاه‌ها و جلوگیری از ورود آن‌ها به محیط

تربیت نیروی انتظامی متخصص تأمین نظم در اماکن ورزشی

جلوگیری از ورود افراد مست و فاقد کنترل روانی به ورزشگاه‌ها

عدم‌مصلحت‌گرایی و جانب‌داری نهادهای اخلاقی و انضباطی فدراسیون فوتبال

برگزاری مسابقات تیم ملّی فوتبال در سایر استان‌های کشور

یکپارچه‌سازی نظام رسانه‌ای باشگاه‌ها در فضای رسانه‌های رسمی و مجازی

استقرار نیروهای انتظامی در فضای بیرون ورزشگاه

ارتقای فرهنگ عمومی در حوزهٔ ورزش از طریق صداوسیما

شناسایی جایگاه تیفوسی‌ها و ایجاد ارتباط با آن‌ها برای برقراری نظم